

виявляється в конкретній професійній діяльності та включає знання, уміння, навички, здібності, досвід, мотивацію і особистісні властивості [1].

По відношенню до підготовки військовослужбовців Національної гвардії України, ми розглядаємо професійну компетентність як якісну характеристику ступеня оволодіння військовослужбовцем НГУ на етапі фахової підготовки тією професійною діяльністю, що передбачає усвідомлення своїх прагнень до даної діяльності, уявлень про свою соціальну роль, оцінку своїх особистісних рис та якостей як майбутнього військовослужбовця НГУ, співвіднесення результатів цієї оцінки з об'єктивними вимогами до цієї діяльності, регулювання на цій основі свого професійного становлення, зростання, самовдосконалення. Базуючись на такому підході, можна стверджувати, що професійна компетентність – це свого роду дозрівання особистості військовослужбовця, перехід у такий стан, що дозволяє продуктивно та кваліфіковано здійснювати професійну діяльність, виконувати всі професійні обов'язки, досягаючи суттєвих позитивних результатів.

Питання розвитку професійної компетентності є актуальним. Не є винятком розвиток професійної компетентності військовослужбовців Національної гвардії України на етапі фахової підготовки, оскільки саме від їх професійності залежить захист суверенітету нашої держави.

Список бібліографічних посилань

1. Самойленко С. А. Оценка профессиональной компетентности – новая услуга в службе занятости. *Профессиональный потенциал*. 2004. № 1–2. С. 2–9.
2. Євсюков О. Ф. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх офіцерів у навчальному процесі вищого військового навчального закладу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2006. 172 с.

Отримано 28.02.2020

УДК 378.6:351.74(477)

Вікторія Юрїївна ЦЕБИНОГА,

слідчий відділу слідчого управління

Головного управління Національної поліції в Харківській області

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Досліджено актуальні питання професійної освіти майбутніх слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України. Визначено, що система професійної освіти повинна включати посилену складову психологічної підготовки. Наголошено, що психологічне забезпечення професійної освіти

повинно базуватися на таких принципах як: правомірність, гуманізм, толерантність, добровільність, конфіденційність, науковість, об'єктивність, комплексність та систематичність. Зроблено висновок, що за результатами психологічного забезпечення професійної освіти майбутній слідчий повинен уміти оцінювати свій психологічний стан, настрій, ступінь психоемоційного напруження під час вирішення повсякденних завдань різної складності.

У складних умовах розвитку слідчої діяльності, формування високо компетентного юриста, правознавця та правоохоронця з високим рівнем професійної освіти є важливою запорукою ефективної правоохоронної діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України. Остання пов'язана із чинниками на яких ґрунтується відповідний рівень психологічної готовності до вирішуваних службових та оперативних завдань. Відповідно процес такої готовності має формуватися на етапі професійної освіти у закладах вищої освіти системи МВС України, тобто безпосередньо в процесі навчання.

Тобто, діяльність майбутнього слідчого має бути пристосована до специфічних умов праці, психологічних особливостей правоохоронної та слідчої діяльності зокрема, що у свою чергу досягаються під час професійної освіти з посиленою системою психологічного забезпечення майбутньої слідчої діяльності.

Слід зазначити, що тематика психолого-педагогічних основ та особливостей професійної освіти працівників Національної поліції України не є новою, окремі напрямки висвітлені у працях провідних науковців та вчених серед яких: О. М. Бандурка, В. І. Барко, С. П. Гіренко, В. І. Гордієнко, С. М. Гусаров, Т. В. Дуткевич, В. І. Жданова, Н. П. Максимчук, Н. Е. Мілорадова, Л. І. Мороз, В. В. Рубців, О. Ю. Синявська, В. В. Сокурєнко, М. М. Фіцула, П. Д. Червоний, В. В. Чумак, Д. В. Швець, С. І. Яковенко, О. Н. Ярмиш та інші. В той же час, актуальні питання професійної освіти майбутніх слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України розглянуті поверхнево, а в умовах сьогодення зазначені питання потребують свого ретельного дослідження та удосконалення.

Першочерговим наголосимо, що професійна освіти майбутніх слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України повинна включати низку заходів, що спрямовані на формування професійно значущих пізнавальних якостей правника, діяльність якого сьогодні пов'язана із труднощами, насамперед, психологічного та морального характеру. У зв'язку з цим майбутніх слідчих необхідно готувати у відповідності до системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, що затверджена наказом Міністерства внутрішніх

справ України від 06 лютого 2019 року № 88 [1]. Адже як слушно вказує Д. В. Швець, формування працівника поліції – це безперервний процес становлення та розвитку через освоєння людиною матеріальної та духовної культури, соціальних та особистісних відносин, характерних для конкретних умов його життя та діяльності. Саме вказані фактор і є найбільш впливовими для майбутніх поліцейських під час здобуття вищої освіти [2, с. 91]. А як зазначає В. В. Сокурєнко, посиленням психологічної складової у підготовці курсантів до професійної діяльності є важливою складовою процесу удосконалення діяльності Національної поліції України та реформування закладів вищої освіти МВС України [3, с. 14].

Відповідно система професійної освіти майбутніх слідчих Національної поліції України має включати посилену складову психологічної підготовки, оскільки існуючі сьогодні навчальні програми повною мірою не зорієнтовані на цілеспрямоване формування спеціальних професійно значущих пізнавальних якостей майбутнього правника, що зумовлює необхідність впровадження відповідних новітніх навчальних технологій, зокрема, професійно-психологічного тренінгів чи семінарів. Зазначене повинно базуватися на чітких принципах психологічного забезпечення, серед яких відповідно до вказаного наказу визначені: принципи правомірності, гуманізму, толерантності, добровільності, конфіденційності, науковості, об'єктивності, а також принципи комплексності та систематичності [1]. Відтак, результатом професійної освіти з посиленою складовою психологічної підготовки майбутніх слідчих повинно стати уміння точно оцінювати свій психологічний стан, настрій, ступінь психоемоційного напруження під час вирішення повсякденних завдань різної складності.

У науковій літературі слушно зазначається, що особистість майбутнього слідчого – продукт не лише минулого, а й реалій сьогодення і навіть майбутнього. Тому регулюванням актуального сьогодення та передбачуваного майбутнього, вдосконаленням соціально-психологічних, матеріальних і організаційних умов, орієнтуванням працівника на ефективне саморозгортання та самовдосконалення створюються сприятливі умови для професійного та загальноособистісного зростання [4, с. 99].

Таким чином, налагоджена система професійної освіти із посиленою складовою психологічного забезпечення майбутніх слідчих Національної поліції в цілому відкривають широкі горизонти подальшого підвищення рівня професійної спрямованості, оптимізації особистого професійного рівня та майстерності, а також формує індивідуальний стиль професійної діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів

(слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських : Наказ МВС України від 06.02.2019 № 88 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19> (дата звернення: 21.01.2020).

2. Швець Д. В. Формування особистості поліцейського в умовах вищої професійної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 49, т. 2. С. 90–93.

3. Сокурєнко В. В. Психолого-педагогічні аспекти підготовки майбутніх офіцерів поліції у Харківському національному університеті внутрішніх справ // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 5 квіт, 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. С. 13–15.

4. Медведєв В. С. Особистість слідчого як проблема юридичної психології. *Право і безпека*. 2019. № 1 (72). С. 97–103.

Отримано 11.02.2020

